

Турьят-Монгол

ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБКОМ ба
УЛАН-УДЫН ГК-гэй
болон БМАССР-эй
ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ
ОРГАН

ТАН ҮГЭТЭ ПРИКАЗЫЕ АЖАЛШАН ХҮХЭНЭЙ МЭДЭРЭЛДЭ ХҮРГЭХЭ

Хонгогой саана, ажалша-
шаахы хүсээе хаража
дээр болохо Майн нэгэндэ,
амайнай зорилгонууды
заанан, агууха
дүүрхэд Сталиной эсэмэр-
тэ приказ бүхы дэлхэйдэ
орор сууряатаз хан.

Хүхэн тулалдаануудай ур-
таранан энэ приказ бол-
онт болон гүнзэгн тьлдэ
шэрээжэ байхан түрэл
Армиданнай, манай ороной
советскэ арадта ажалай
мжэлтэ ба айха эсэхы
шэнэ хүсэ түрүүлбэ.

Республикын город бо-
лону нотагуудай ажалшад
шазай үгэ бүхэнэй гүн
агай танилсаха зуураа
шэнэ шэнэ уялганууды
Нүхэр Прокопьев дирек-
тордой хүдэлмэришад
дээрсецүүдэй хэжэ бү-
хайхан хүдэлмэринүүдтэ

сэгнэлтэ үгэһэн нү-
сэнай приказтай танил-
дуухэ полководец Совет-
скай Маршал нүхэр Ста-
линшалаад, абаһан уял-
гатайгаа түрүүшын
илгэжэ бэшэ: «2-до-
лайнгаа үйлдбэрини
болзорһоонь урди
25-да дүүргэхэ».

Тужам таряалангай га-
тарялгын шухала хү-
дүдэ бөөлүүлжэ байгаа
таряалшад, малажалай
илгэшэдшье барандаа
эсэмэр приказда харюу бол-
то хүдэлмэрээрээ угаа
хүдэлмэринүүды туйла-
рлах.

Аймагай Харланай
«Большевик» колхозой

члөцүүд энэ 1944 овдо дунда
жэшээгээр га бүхэнэй 12 цент-
нерһээ доошо бэшэ таряа абахын
тулада тарилгаа хүдэлмэрин 12
үдэр соо эрхим шапартайгаар
дүүргэхэдн гэхэн үгэдөө эзэн
байжа шадаа. Эдэнэр эртын тар-
илга хэхэ түсэбөө аймаг соогоо
түрүүшүүлэй зэргэдэ дүүргэбэ.
Хэжэнгын аймагай Дээдэ-Худанай
сомоной Молотовой нэрэмжэтэ
колхозой, Гүрэнэй Сэрэгэй Гур-
бадугаар Урьһаламжа 100.000
түхэригтэ захяад, мүнгыень
тэрэ доронь түлэһэн нүхэр Бато-
Мункуевай хүтэлбэрилдэг, эбэртэ
томо малай гүүргын хаалшад энэ
жэлдэ нотагай үүлтэрэй үнээн
бүриһөө 700 литр һү хаахадн
гэхэн уялга абаа.

Энэ гүн ехэ удхатай прика-
зые ойрохон зуурын болзор соо
бүхы ажалшадай ухаан мэдэрэлдэ
хүргэхын аргагүй. Иймэһээ түб-
хын түрүүндэ, партийна органи-
зацинууд болбол энэ талаар
ехэхэн хүдэлмэри хэхэ еһотой
болоно. Бичурын аймагай центр-
тэхи албан газарнуудай комму-
нистнууд болон комсомолецнууд
энэ талаар горьтойшог хүдэлмэ-
ри хэжэ байна. Эдэнэр майн 7-
ой амаралтын үдэр 10
полеводческо бригада болон
Бичурын МТС-эй 9 тракторна
бригадануудаар ябажа, нүхэр
Сталиной приказтай колхознигууд
болон МТС-эй хүдэлмэрилэгшэды
танилсуулан байна. Энэ халан
абамаар хайн үүсхэл гэшэ. Зо-
рилгомнай хадаа нүхэр Сталиной
приказтай ажалшад бүхэни
танилсуулан, ажалайн бүтээсы
улам ехэхэжэ, түрэл Улаан
Армия али болохоор дэмжэхэ
ябадалда байна.

Дайшалхы нүхэд болохо гвардин ахалагша лейтенант Александр Дебихин ба гвардин лейтенант Владимир Судаков гэгшэд дайнай эхилхэнэ хойшо фронт дээрэ ябанад. Эдэнэр хоюулаан Советскэ Союзай гурбаад орденуор шагнагданхай. 170 дахин нийдэлэн, 30 дахин агаарта байлдаһан ба дайсамай 4-4 самолёт унагаалһан байха юм. Дайнай урда тээ энэ хоёр Горьковско областийн Починки гэжэ тосхондо Горькийн нэрэмжэтэ нургуулийн арбадахи класста хамтадаа нурадаг байһан юм.
Я. Яриной фото (ТАСС-эй фотохронико).

Советскэ Информбюроһоо

Майн 18-ай оперативна мэдээнһээ

Майн 18-ай туршада фронтнууд дээрэ шухала кубилалта болоогүй. Майн 17-до 10 немецкэ танк гэмтээгдэһэн ба

үгы хэгдэһэн байна. Агаарта болоһон байлдаануудта 63 зенитнэ артиллерийн буудалгаар дайсанай 25 самолёт унагаагдаа.
★ ★ ★

Станислав городһоо зүүн-урдуур Н-скэ частийн подразделениүүд дайсада довтолго хэжэ шухала удхашанартай үндэрые эзэлэ. Немецүүд сухарикадаа байлдаһан болоһон газар дээрэ 90 солдат болон офицерээ алуулжа ба шархатуулжа орхибо. 5 пулемёт, 2 миномёт, 65 виштовкэ ба автомат булягдан абтаа. Ондoo нэгэ участок дээрэ советскэ боепүүд дайсанай хэдэн атакые сухарюулан сохижо, 2 рото гитлеровецүүдые хюдаһан байгаа. 40 немецкэ солдат болон офицер плендэ абтаһан байна.

Крымдэ немецкэ сэрэгүүдэй бута нэрбэгдэн халаһан ябадал гэшэ хадаа «немецкэ командованиян гайхамнагта туйлалта болохо юм» гэжэ Дитмар идхан хэлэнэ. «Бидэнэр болбол гансахан гол хүсэнүүдээ нүүлгэжэ шадаһанаар барахагүй, харин гол хүсэнүүдэйнгээ нүүлгые халхалан байһан бахюудай частинуудай ехэнхи хубиле нүүлгэжэ шадаабди» гэжэ Дитмар мэдүүлбэ. Тинхэ зуураа Дитмар болбол Крымдэ Улаан Армиин үгы хэлэн гү, али плендэ ороһон 111.000 гаран немецко-румынска солдат болон офицерүүдые гол хүсэнүүд, хажуудай частинууд хоёрой аляндашые хабаадуулангүйгөөр дуб дуугайгаар үнгэрбэ.

◆ Тирасполь городһоо баруун-хойгуур дайсан болбол урда үдэрын алаһан позицинуудаа тэхэрюулан абаха гэжэ һадлэг хээ. Үглөөгүүр эртэ немецкэ ябган сэрэгүүд ба танкнууд атака хэлэн юм. Гитлеровецүүд урдаһан артиллерийско-миномётно, буугай ба пулемётно буудалгаар угтагдажа, ехэ гээлтэдэ ороод гэдэргээ сухарыба. Тэдэнэй хэлэн бүхы саашанхи атаканууд амжалта туйлажа шадаагүй. Үдэрэй туршада манай подразделениүүд дайсанай 600 шахуу солдат болон офицерые үгы хэжэ, 7 немецкэ танк гэмтээбэ.

Плендэ абтаһан немецкэ офицерүүд Крымскэ хахад аралһаа немецкэ сэрэгүүдэй хайһан гэжэ «нүүлгэгдэһенине» тон ондоогоор тодорхойло. «Крымдэ байһан немецкэ сэрэгүүд Севастополине ялашые алдангүйгөөр өһөдэынгөө гарта бариха байха гэхэн Гитлерэй приказ абаһан байгаа. Бидэнэртэ таһаралтагүй нэмэлтэ нүүд эрэжэ байдаг хан. Тинбэшые хаань ородууд хамгаалгымнай газарые һэтэ сохижо, Севастополине эзэлэ. Тинхэхэ командованиянай Херсонск дээрэхн хүсэтэ позицинуудые алдангүйгөөр бариха, тэрэ үдөө бута сохигдоһон сэрэгүүдэйнгээ үлгэдэлые Крымһээ нүүлгэхые туршаха гэхэн тон оройтонги приказ үгөө бэлэй. Манай участок

дээрэ 30.000 шахуу солдат суглараад байгаа хэн. Эдэнэрэй 1.000 гаранинь гаргагдажа шадагдаа ха гү даа. Майн 10-да Камышевая гэдэг бухтада 4 суднын орохые би хараа һэм, теэд тэндэһээ оройдоо 2 судна гаража ошоо. Пүгөөдэ хоёр транспортыень ородой авиаци шэнгэһэн байгаа. Тэрэһинээ хойшо би ямаршые корабльнуудые хараагүйб. Байлалнай улам улам муудаа хэн. Дивизийн командир генерал Грюнер гэгшэ Максим Горький гэжэ райондо хамгаалгын газар эзэлхэ гэжэ захираа бэлэй. Теэд, солдадууд урма зоригоо уланхай байгаа хэн. Нүүлэй минутада ямар нэгэ суна гаража ерэхэ аа гү гэжэ найдажа далай тээшэ бүгэдөөрөө гүйлдэ бэлэй. Офицерүүд позици эзэлхыень солдадуудые буудахаараа айлгажа баалхаха гэжэ һэдэ хэн, теэд энэһинээ юуныһые бүтээгүй. Бидэнэр өһөдэынгөө мэдэлдэ ябаһан хүнүүдые гарта бариха шалахаа бодёо һэмди. Бүгэдөөрөө худалдажа үймэһөө хэн. Манай гээлтэ минута бүхэндэ ургажа байгаа. Тинхэхэнь ахалагша офицерүүд буу эбсэгээ хуряаха гэжэ шийдээ бэлэй. 10.000 шахуу хүнтэй манай бүлэг буу эбсэгээ хуряагаа хэн. Удангүй бусад бүлэгүүдшые плендэ ороһон юм. Энэ болбол Крымдэхи немецкэ сэрэгүүдэй гүйсэд хүмэрин уналга болоһон байгаа»,—гэжэ 11-дэхи немецкэ ябган сэрэгэй дивизийн штабай начальник, плендэ абтаһан подполковник Александр Франп гэгшэ мэдээсэбэ.

Крымдэхи немецкэ армийн бута нэрбэгдэн халаһан тухай үнэлзүбөөр хэлэжэ үгэһэн энэ мэдүүлгэ болбол немецкэ генерал Дитмарэй шал худалаар хэлэһение гүйсэдөөр элирүүлбэ.

Хүндэлэлэй доска

ВКП(б)-гэй Яруунын айком болон аймгүйсэдкомой зууршалгаар Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэгшэд:

1. Үльдиргын сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхоз түрүүлэгшэнь нүхэр Найданов, парторганизацийн секретарь нүхэр Дамцинов) эртынгээ тарилгын түсэб майн 8-да дүүргэжэ.
2. Үльдиргын сомоной Калининэй нэрэмжэтэ артель түрүүлэгшэнь нүхэр Климов) майн 11-дэ эртынгээ тарилга хэргэ дүүргэһэн байна.
3. Эгэтын сомоной Сталиной нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыдыпов, парторгын нүхэр Митенова) эртынгээ тарилга амжилтайгаар дүүргээд, оройнгоо тарилга хэжэ байна.

Специалистын зүбшэл

Адуу моридой пироплазмоз үбшэл ба тэрээнтэй тэмсэл

«Поли дээрэ гараһан түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, бүхы бригада болон звенонуудаар политическэ информация, «Дайшалхы хууданууд» болон ханын газетэ, фронтовигуудай бэшгүүдыг уншаха гэхэ мэтын зүйлнүүдыг өмхидхэхэ. Энээнэй тулада коммунистууд, комсомолецууд ба партийнабэшэ эдибхитэдэй дундаһаа бэлэдхэл һайнтай агитатор, хэрэглэдөөшн ба уншгшадые томилжо, тэднэрыг тус тус бригада болон звенонуудта бэлдхэхэ.

«ВКП(б)-гэй Обкомой XVI пленумэй тогтоолһоо».

Партийна ажабайдал

Агитколлективэй хэһэн ажал хүдэлмэрин үрэ

«III Интернационал» колхозой (Сэлэнгэ) партийна ахин организаци болбол нүхэр Доржиева агитколлективэй хүтэлбэрилэгшэ болгон томилходоо адуу хэргүй. Нүхэр Доржиева партийна даалгаварыг нэрэ түрэтэйгөөр, үнэн сэхээр дүүргэжэ байна. Энэ коллективтэ хамта 8 агитатор хүдэлмэрилнэ. Эдэнэр барандаа хүдэлмэрин шухала шухала участогуудта бэхилэгдэнхэй.

Тарилгын үе соо агитколлектив тусгаар һайнаар хүдэлмэрилнэ. Агитаторнууд илүгшад, сөлялжигүүд болон борнойшодто үдэр бүрийн һониниэ ойлгуулжа байхаа гадна, ханын газетэ болон дайшалхы хуудануудые түсэбэй ёһоор гаргажа, бодото социалистическэ үдэрһөө үдэмжэ һайнаар эмхидхэжэ шадаа.

Энэ агитколлективэй хэһэн бүтээһэн хүдэлмэрин үрэ тобойжо гараба. «III Интернационал» колхоз хамгаһаа түрүүн, майн 2-то, эртын тарилга хэхэ түсэбөө дүүргэжэ ВКП(б)-гай айком ба аймисполкомой дамжуулгын Улаан туг абаба. Нүхэр Гармажановай хүтэлбэрилдэг бригада партийна организаци болон колхозойнгоо правленин дамжуулгын Улаан тугые бүхөөр бариха зуураа бригадир нүхэр Гармажанов жэшээтэ һайн хүдэлмэри хангаһанайнгаа түлөө часаар шагнагдаба. Тийхэдэ түрүү звеноводууд нүхэр Галжурова болон Сидонов гэгшэд үнэтэ эдлэлүүдээр шагнагдаа.

Б. ЦЫБЕНДОРЖИЕВ.

Хоёр колхозой коммунистууд ба комсомолецууд

Молотовой нэрэмжэтэ (Суулгын сомон), «Комсомол» (Занглинай сомон) колхозууд сэрэгэй ажалын кампани болохо хабарай тарилгыг үнэргэхэ талаараа түрүүшүүлэй зэргэдэ ябаба. Эдэ колхозуудай дэргэдэхи партийна болон комсомольско организацинууд урид хараалһан түсэбүүдэйнгээ ёһоор хабарай тарилгын үедэ үдэмжэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Партийна-политическэ хүдэлмэри жэшээтэ һайнаар табыгданхай.

Молотовой нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи партийна эхин организаци (секретаринь нүхэр Хандажанов) хабарай хүдэлмэриг орохынгоо урда тээ шиндэхы участогуудаараа коммунистууд болон комсомолецуудайнгаа хусыг зүбөөр табижа шадаа. Хабарай хүдэлмэриг хабараһан колхознигуудай дунда нүхэр Хандажанов өөрөө олонитим агитационно хүдэлмэриг эрлэмтэйгээр ябуулна. Залуу коммунист нүхэр Д. Доржиевагай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушудай звено жэшээтэ хүдэлмэриг нэгэдэхэ һуури эзэлнэ. Плулгшад, комсомолецууд нүхэд П. Гампилов, Д. Пурбуева, П. Пурбуева болон Санжиганова гэгшэд тарилгын эхилһэнһээ хойшо үдэр бүхэвэйнгөө нормые 1,20—1,30 га хүртэр шанар һайнтайгаар дүүргэнэ.

«Комсомол» колхозой коммунистууд болон комсомолецууд колхознигуудайнгаа дунда мүн лэ горьтойшог хүдэлмэри хэнэ. Залуу коммунист, бригадир нүхэр У. Доржиева гэгшэ бригадывгаа дунда булад хатуу жал заршам байгуулжа, ажал хүдэлмэриг зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанайнгаа эсэстэ, бригадынгаа членүүдэй барандаа нормоёо дүүргэхэ ябадалыг хангажа шадаһан байна. Эндэ плүлгшад, комсомолецууд нүхэд Д. Дашниева, Р. Дашниева болон бусад ймагтал сэрэгэй гурияар ажалланад.

Д. ЛОПИЛОВ. ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкомой пропагандист.

Партийна эдибхитэдэй суглаан болобо

Майн 16-да ВКП(б)-гэй Городской районной (Улан-Удэ) партийна эдибхитэдэй суглаан болобо.

«Нүхэр Сталинай Майн нэгэнэй приказ ба партийна организацинуудай зорилгонууд тухай» элидхэл ВКП(б)-гэй Городской райкомой секретарь нүхэр Ковалова хэбэ. Нүхэр Сталинай Майн

цэгэнэй түүхэтэ приказай гүн өхэ удхыг дэлбэлэн хэлэхэ зуураа, элидхэлшэ болбол городской районной партийна организацинуудай ойрын сагаа хэхэ бүтээхэ хүдэлмэриг тодорхойлон хэлэбэ. Элидхэл тушаа 10 хүн үгэ хэлэбэ.

Суглаанай эсэстэ партийна эдибхитэдэй суглаан болбол дэлгэрэнгы тогтоол абаһан байна.

2758 плакат зураба

Улан-Удын плакатна мастерской энэ жэлэй турша дотор 16 анзын тэмээр 4.128 агитсөнхө

зуража гаргаба. 3 тэмээр 2.758 плакадуудыг зуража республика дотороо тараһан байна.

Пироплазмоз үбшэн болбол адуу моридто хүрэдэг үдэмжэ аюултай үбшэнүүдэй нэгэнигнэ юм. Адуу моридой пироплазмоз үбшэнтэй тэмсэхэ хэмжээ-ябуулганууд болбол оборонно болон ажыхын шухала удхашанартай байхаа гадна адуу моридой тоо толгойг бүрин бүтэн байлгажа, тэрэнэй хүдэлмэрилхэ тэнхээ тамирын дээшлүүлхэ гэхэн удхатай. Адуу моридой пироплазмоз үбшэнөөр үбдэлгэ адуулгын бүхы үе соо, эртэ хабарһаа эхилээд, намарай орой саг болтор үргэлжэлнэ. Үбшэн моридоор 20—30 үдэрэй турша соо ажал хүдэлмэри хэхы аргагүй болово. Иймэ үбшэн олонхи ушарнуудта адуу моридыг хосоролгодо хүргэдэг байна. Эдэ бүхы болбол ажыхынуудай үйлдбэрингөө түсэб дүүргэхэ ябадалдань болон экономикодонь ехэхэн гарза гай ушаруулна.

Пироплазмоз үбшэниэ малай шуһан соо байдаг, зүбхэн лэ микроскопоор хаража болохо пироплазмын жэжэхэн хубалзанууд бии болгово.

Адуу моридой пироплазмоз үбшэн хадаа хээрын хубалзануудар (дермаценторнуудар) тараагдана. Эдэ хубалзанууд хабар-намарай үедэ малай бээдэ угаа олоороо байдаг.

Үбшэнтэй хубалзын хазаһанай эсэстэ моридто амаршыг эм эсэмдэг ажгалдадаггүй гэгбэшыг, 10—15 хоноод байхада бээшын халуун 40—42 градус болодог байна. Түрүүшын үедэ мал гээшэ һайнаар эдээжэ ба хүдэлмэрилжэ байһан аад, хазууланайнгаа эсэстэ 2—6 хоноод байхада түргэнөөр эсэжэ ба һуларжа эхилдэг. Тийхэдэ үбшэ тэжээл дуралгүйгөөр хэрэглэжэ, доромжо болон тархи толгойгоо гунхылгажа, нюдэнигнэ һуладажа, уха гоожодог байна. Иймэ мал һууриһаа арай гэжэ хүдэлжэ, хүлөө гуйбуулан найгажа ябахан ажгалдана. Үбшэлһэн малай нюдэнигнэ, урал амаршыг түрүүшээр улайгаад, тийһэн хойноо шаралдаг байна. Зүрхэнэйгнэ сохидол шангадажа, хэдэн ахтам газарһаа сонсожо болоно. Түрүүшээр гүдэнэ дүүргэжэ, хаалта болодог шэшэнгир болоно. Ехэнхи ушарнуудта шээһэнэйгнэ улаан үнгэтэй байдаг. Түрэхэ гүүн унага хаядаг юм. Үбшэнигнэ 7—10 үдэр үргэлжэлнэ. Хэрбээ малай эдээжэ байгаа һаань үбшэнэйгнэ бүхы тэмдэгүүд мүн лэ үгы болоно.

Пироплазмоз үбшэнэй бии болоһон тухай малай мэргэжэлтэдтэ хаһа саг соонь халдадаггүй, тэрэ газарнуудта адуу морид хүндөөр үбшэлжэ 40—50 процентнэ үхэдэг байна.

Иймэнэ эртэнһээ малай эмшэнэд халдажа, үбшэн малнуудта туһаламжа хүргөө хадаа эмнэлгын аша туһань ехэ байжа, малнууд түргэнөөр һайжаржа хорохогүй болоно.

ЭМНЭХЭ АРГАНУУД

Адуулгын үе соо пироплазмоз үбшэнэй тэмдэгтэй моридой элрүүлэгдээмсээрнэ, тэрэниэ дары сагаа хүдэлмэригөөн сүлөөлэн амьарын таһалжа, ондоо газарта оруулаад, малай

специалистыг асаржа тэрэнэй хүтэлбэрээр эмнэхэ хэрэгтэй.

Ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд болбол үбшэн моридыг үзэжэ, температурыг хэмжэһэнэйгээ эсэстэ сердечнэ гэжэ эм тарина.

Пироплазмоз үбшэнтэй гэжэ нэжлэгдэһэн бүхы ушарнуудташы малай шуһыг шэлдэ няагаад, шэнжэлэгдэ эльгэхэ хэрэгтэй. Тийхэдэ сердечнээр тарилга хэһэнэйгээ эсэстэ, хахад час болоод байхада малай хүзүүнэй һудаһанда хүхэ үнгэтэй трипансин гэжэ шэнгэн зүйл хэдэг байна. Энэнь моридой шуһан соо байһан хубалза хорхойнуудыг алана. Саарһаар шүүрдэжэ, 30 минутын турша соо уһанай баннада сэбэрлэгдэжэ туһанан гү, али һая бусалһан уһан соо хайлуулагдаһан 0,005 грамм трипансиние моридой амидын шэгнүүрэй килограмм бүхэндэ хэрэглэхэ бодолтойгоор, тарилга хэхынгээ урда тээхэнэ бэлэдхэжэ, нэгэ процентнэ шэнгэн зүйл соо хэжэ хэрэглэхэ хэрэгтэй.

Трипанбляугай үгы байгаа һаань эмнэлгын бусад препарадуудыг хэрэглэжэ болоно гэгбэл: Флавакридин—хурин улаан үнгэтэй порошок. Флавакридин болбол 10(0) кубическа сантиметр уһанда 1—2 граммтай бодолтойгоор, һая бусалһан сэбэр шэнгэн зүйл соо гү, али туһаагдаһан уһан соо хайлуулагдаһан. Флавакридин шэнгэн зүйлыг хэрэглэхынгээ урда тээ бусалгаха хэрэгтэй. тийһэн хойноо моридой дотор һудаһандань тарилдаг юм. Томо моридо 1—1,5 грамм хэмжээтэйгээр тарилга хэхэ.

Пироплазмин (аканрин) шара үнгэтэй порошок. 0,24 грамм пироплазмине 5 кубическа сантиметр сэбэр уһанда буйлуулаад, үбшэн моридой дотор һудаһанда тарилдаг юм.

Ихтарган—боро үнгэтэй порошок. 1—1,5 грамм ихтарганиэ сэбэрлэгдэһэн 100 кубическа сантиметр уһан соо буйлуулжа, үбшэн моридой мүн лэ дотор һудаһандань тариха хэрэгтэй.

Альбаргин (белковое серебро) сагаан шара үнгэтэй порошок. Ехэ моридо 100 кубическа сантиметр сэбэр уһанда буйлуулһан 2—2,5 грамм альбаргиние тарилдаг байна.

Протаргол—шара үнгэтэй порошок. Ехэ моридо 100 кубическа сантиметр уһанда 3—3,5 грамм протарголыг буйлуулжа тариха хэрэгтэй.

Формалин—гунгалаг шэнгэн зүйл. 4 кубическа сантиметр формалиниэ һая бусалгагдаһан 96 кубическа сантиметр сэбэр шэнгэн зүйл соо буйлуулжа, үбшэн малай дотор һудаһанда тарилдаг байна.

Сульфатон (С-55)—сагаан үнгэтэй порошок. С-55 порошогыг бусалгагдаһан сэбэр халуун уһан соо 1:10 гү, али 1:50 бодолтойгоор буйлуулаад, тэрэнэй туһаажа, малай дотор һудаһанда тариха хэрэгтэй. С-55 порошогоор тарихада малай амидын шэгнүүрэй килограмм бүхэндэ 0,005 грамм хэмжээтэйгээр тариха, тийхэдэ хүн-

дэ ушарнуудта 0,01 рихада болоно.

Эдэ бүхы эмэй зү хэрэглэжэ байхада һанда тэдэ өмүүдэй хойноһоо ажаглан хара хэрэгтэй. Хэрбээ эдэ алай арһан дотор орошгоо хадаа моридыг ур болгожо, хабдахаадаг эмүүдыг малай дотор тарихадаа угаа ойлгомж малай бээшн температурээр хэхэ хэрэгтэй. Ба тэрэ шэнгэн зүйлнүүд (шприца) воронко гү, лээр өөһэдөө хэһэн зү тариха зэргэтэй.

Үбшэн моридой хойноһаар ажаглан хаража, болон гүдэлһэнэйгнэ хэрэ дэлмэрилжэ байһыг хэрэгтэй. Гүдэлһэнэй хаалта болоһон ушарнууд олонхи ушарнуудтай байна. Үбшэн моридыг хан сабһанан гү, луун уһаар болгоһон ёһоор эдээлүүлхэ хэрэгтэй моридой урда хүнэгтэй с най саг үргэлжэ байлгатэй. Гурилай һагшаһан овёс үгэхэ ябадал хорин

Пироплазмоз үбшэнтэй хэмжээ-ябуулганууд жалта гээшэ ймагтал өм дулдыдаха юм гэжэ м бүхы хүдэлмэрилэгшэд ёһотой. Бүхы адуу морид бол тухай хүдэлмэриг бэхилэгдэн үгтэһэн байлгатэй. Эдэ хүдэлмэрилэгшэ бол адуулгын бүхы үе релин 1-һээ эхилжэ, моридой хүдэлмэриг гарада тээ, хүдэлмэригөө хойнонь үдэр бүри хараха уялгатай болоно.

Үбшэн тараадаг хубалза усадхалга хадаа пироплазмоз үбшэнтэй тэмсэхэ ябадал ехэ удхашанартай байна. нэй тулада гансаханшын моридой бэшэ, харин бүхы ферментүүдэй малша бүхы малнуудаа ажаглан жа, тэндэ олоһон хубалза хойнуудыг шэл соо сүг усадхалхань шухала.

Тийхэдэ адуу моридыг пансинин шэнгэн угаалга болбол пироплазмоз үбшэнтэй тэмсэхэ ябадалыг хайн зэбсэгын боложо Урда жалнуудтэ нимэ үдэлгэрһэн газарнуудай арид хубалзануудай хазэсэстэ 6—7 хоноһон хойно али 1—2 моридой температур нэмэһэнэй һүүлдэ трипансин тарилдаха зэргэтэй. Хэрбээ һа малые хубалзын хаза далаа үргэлжлүүлээд хадань, тэрэ тарилгаа 15 дахин дабтаха хэрэгтэй.

Пироплазмоз үбшэнигнэ ёһорын усадхалга хэрэгтэйгээр хүдэлмэрилхэ бодолтойгоор тарилдаг гү, али гадаха уялгатай.

С. МАЧУЛЬСКИЙ ветеринарна науман кандидат.

Залуу плугшадтай социалистическэ мурьсөөн

ормоёо абаагүйдөө бороздаанаа гаража ошохогүй!

Зэдын плугшад Ефим Калмынин шэнгээр ажалланагүй

ТРОПАВЛОВКА, (Манай тус- корреспондентхээ). Аймагай зуудай поли дээрэ ажалла- лан залуу плугшад, сеял- лан болон борнойшод, залуу- лан республиканска мурь- лан эршэмтэйгээр оролсобо. Мэд бэшэ мэдээнэй ёшоор, мурьсөөндэ аймагай комсо- мольско-залуушуудай 23 звено, комсомольско-залуушуудай тра- ктористын 6 звено хабаа- на. Хабарай тарилгаар ай- могоо түрүү буури эзэлжэ «Заветы Ильича» колхо- залуу плугшад социалисти- мурьсөөндэ түрүү буури эхилжэ. Тус колхозой 12 залуу плугшад үдэрһөө үдэртэ 150—200 процент дүүргэжэ колхозойнгоо эргынгээ та- нис тусэб, агротехническэ болзор соо дүүргэхэ оролсон байна. Эдэ плугшад гектар хахалха тусэбтэй аад, 300 гектар эрхим майгаар хахалаа. «Мын Очи» колхозой залуу плугшад комсомолка нүхэр Хан- чинновагай хүтэлбэри доро тэйгээр хүдэлмэрилжэ, рес- публиканска мурьсөөндэ ха- даган услови бэелүүлбэ. Мэсэд Ефим Калмынин эвэ- нтой Каландаршвиллин нэ- рэ колхозой залуу плугшад нгөө даалгабарине тарил- гын үдэрһөө эхилжэ эхилжэ дүүргэнэд. Иймэнүүд ганууд аймагай колхозуу- лана олон бия.

залуу плугшад, тэрэ теодо ком- сомольско залуушуудай звеногой членүүд—комсомоленүүд респу- бликанска мурьсөөндэ дуу домог татажа байжа оробошы наа, аба- ган уялгануудаа бэелүүлнэгүй. Жэшээлхэдэ, Бэргийн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско-залуушуудай плуг- шадтай звено (заповедный, ком- сомольско организационич секре- тарь нүхэр Гырылова) газар ха- халха тусэбөө оройдоошы дүүр- гэдэггүй байха юм. Эдэнэрэй нимэ муугаар хүдэлдэг дээрэһээ тус колхоз аймаг соогоо эгээл гээгдэнги ябана. Майн 10-ай мэдээгээр тус колхоз тарилгын- гаа тусэб оройдоо 19,5 процент дүүргэнэн байна.

Мүн Котовскиин нэрэмжэтэ колхозой залуу плугшад хангал- тагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Эндэхи комсомольско организационич сек- ретарь нүхэр Пашинский гэгшэ комсомолцуудаараа ажалай үн- дэр бүтээсэнүүдые туйлууха тушаа амаршые хүдэлмэри ябуу- лангүй, ханаа амархан буужа байхаар.

Үнгэрэгшэ жэлдэ Зэдын ай- магай комсомольско организаци, мүн тэрэвэй хэдэн түрүүшүүд хүдөө ажалай хүдэлмэридэ эр- шэмтэйгээр хабаадаһанайнгаа тү- лөө ВЛКСМ-эй ЦК-гэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа нэн. Мүнөө жэлдэ энэ түрүү буури аада ха- гагүйн түлөө тус аймагай ком- сомолцууд болон залуушууд н- дондонойхи шэнгээрэ ажаллаха зэргэтэй. Г. НИМБУЕВ.

Үдэр бүри 1,10 га хахална

РН. Ашангын сомоной Ле- нэрэмжэтэ артелиин чле- энэ жэлдэ бүри үндэр ур- дурахын зорилгоор социа- листическэ мурьсөөндэ эршэм- тэр оролсоод, полевой хүдэл- мэн эхилхэнхээ хойшо үндэр тэйгээр ажаллажа байна. Колхознигуудайнгаа эдиб- габшагайгаар ажалладаг энэ артель эргынгээ та- нис тусэбье үлүүлэн дүүргэбэ. Тарилгын халуун үдэрнүүд үдэршэ Е. Садовская, А. Ва- сев, А. Гуляева, Ш. На- Б. Цыдыпова, О. Бадмаев үдэр бүри 1,10 га хахал- лана. Мүн сеялжэшэд Ц. нов, А. Садовский гэгшэд

эдэ түрүү плугшадта булигдана- гүй.

Тэрэшэлэн эндэ хүдэлжэ бай- лан Хорин машинно-тракторна станциин трактористнууд А. Гу- ляев, П. Садовский, Н. Дармаев, ба бусад муу бэшээр хүдэлжэ байна.

Мүнөө Лениней нэрэмжэтэ ар- теллиин членүүд оройнгоо тарил- гые мүн дэ амжалтатайгаар дүүргэжэ, Верховно Главкоман- далагша нүхэр Сталинай майн нэгэнэй приказда бодото харюу болгохын түлөө полевой хүдэлмэ- рээ улам шангадхаба.

Д. ГОМБОВ.

Ашанга нютаг.

Мингөө үнеэдые тарилгын хүдэлмэридэ хэрэглэнэ байкальска аймагай Моло- нэрэмжэтэ артелиин чле- колхозойнгоо хабарай поле- хүдэлмэриин богонихон бол- доо дүүргэхэ хэрэгтэнэ ту-

халамжа болгон үмсынгөө үнеэ- дые хүлэжэ хургаад, полевой хүдэлмэридэ ябуулжа байна. Мүнөө энэ артелиин членүүд 25 үнеэ хургажа тарилгада гарга- ба.

Залуушуудай мурьсөөе хүтэлбэрилхэ

Мүнөө үедэ залуу плугшад, трактористнууд, залуушуудай тракторна бригаданууд болон үн- дэр ургаса хуряаха залуушуудай звенонуудай республиканска со- циалистическэ мурьсөөн түлэг дундаа ябуулагдажа байна. Энэ мурьсөөндэ оролсоһон комсомо- лцууд болон залуушууд ВЛКСМ -эй Обком болон БМАССР-эй Наркомземэй байгуулһан услови- нуудтай зохилдуулан тусхай уягануудые абаад, тэрэнээ эр- шэмтэйгээр бэелүүлжэ захалаа. Энэение ВЛКСМ-эй Обкомой бю- ро болон БМАССР-эй Наркомзе- мэй гаргаһан мурьсөөнэй 10 үдэрэй дүн элээр гэршэлнэ.

Залуу плугшадтай мурьсөөнэй эхилхэн түрүүшын үдэрһөө хой- шо хэдэ-хэдэн аймагуудай залуушууд газар хахалаагаа шангадхатажа нэгэн доро мори унаа болон анзаһа плу- гуудаа нарин нягтаар абажа ябадаг болоо. Энэ мэтын һайн жэшээнүүд Түнхэнэй, Сэлэнгын аймагуудаар нилээдгүй олон боло- жо байна. Сэлэнгын аймагай «Социализм» колхоздо нүхэр Ха- рулчиевагай хүтэлбэрилдэг ком- сомольско-залуушуудай звено 98 га элдүүрилжэ тарилга хэхэ байһан аад, 111 гектарта тари- жа тусэбөө үлүүлэн дүүргэе. Энэ звеногой членүүд эртын та- рилгын эхилхэнхээ хойшо бүгдэ эдибхитэйгээр хүдэлмэрилөө. Звеное даагша нүхэр Харулчиева «Республикын эрхим плугшан» гэгһэн нэрэ болон ВЛКСМ-эй Об- ком ба БМАССР-эй Наркомземэй грамота абаха кандидат болоо. Түнхэнэй аймагай «Буржавнолк» гэжэ колхозой залуу плугшад Дылыков, Чаганова, Шагдурова ба бусад үдэр бүри нормонуудаа үлүүлэн дүүргэдэг, мори унаагаа һайнаар харууһалдаг болоо.

Үндэр ургаса хуряаха залуу- шуудай хэдэн олон звенонуудай членүүд ВЛКСМ-эй Обком болон БМАССР-эй Наркомземэй бай- гуулһан условиуудые дүүргэжэ республиканска мурьсөөндэ ила- хын түлөө хүдэлмэриингөө ша- нар һайжаруулан үндэр бүтээсэ- тэйгээр ажаллажа байна. Тэрэ- шэлэн республикын машинно- тракторна станцинуудаар ажа- лайнгаа бүтээсэнүүдые дээшэ-

лүүлхэн залуу трактористнууд болон тракторна бригаданууд үдэр ерэхэ бүри слошоржо бай- на. Түрүү зэргын Саятын, Хэ- жэнгын МТС-үүдэй хэдэн олон залуу трактористнууд болон за- луушуудай тракторна бригаданууд хабарай полевой хүдэлмэ- рингөө тусэбье амжалтатайгаар дүүргэд, саашааа бүри эдибхи- тэйгээр ажаллажа байпад. Саян- тын МТС-эй солото тракторист- нууд Дымбыров, Бимбаев гэгшэ- дэй ба бусад олон бригаданууд хабарайнгаа хүдэлмэриин тусэб үни хада үлүүлэн дүүргэе. Тиигэжэ нүхэр Дымбыровэй бригада ВЛКСМ-эй Обком болон БМАССР-эй Наркомземэй дам- жуулгын Улаан туг дахлад өөртөө үлөөхэ болобо. Хэжэнгын машинно-тракторна станциин бригаданууд соо нүхэр Намжи- лон хүтэлбэрилэгшэтэй эхэнэр- нүүдэй залуушуудай бригада та- рилгада орохоһоо эхилээд мүнөө болтор түрүү зэргэе алдаагүй ябаһаар. Энэ бригадын членүүд МТС-эйнгээ дирекци болон парт- организациин дамжуулгын Улаан туг бүхөөр баринхай.

Залуу трактористнууд болон тракторна бригадануудай респу- бликанска социалистическэ мурь- сөөнэй эхилхэнхээ, мүн манай республикада ГОКО-гэй дамжуул- гын Улаан туг үгтэһэнхөө хой- шо Иволгын МТС-эй залуушууд хүдэлмэреэ нилээдгүй шангадха- ба. Нүхэр Анна Стрельцовагай хүтэлбэрилдэг бригада МТС соо- гоо түрүүлжэ хабарайнгаа хү- дэлмэриин тусэб дүүргэе. Тра- ктористка Галина Педьнина даал- габаряа үргэлжэ үлүүлэн дүүргэ- хэтэеэ хамта горючи арбилла. Мүн трактористка Чернышова бригада соохи мурьсөөндөө ила- жа ябана. Тэрэшэлэн нүхэр Попковой залуушуудай бригадын членүүд зөөлэн хахалаагада оруулхала 230 гаран гектар элдүүрилжэ хабарай полевой хү- дэлмэриингөө тусэб амжалтатай- гаар дүүргэһэн байна. Трактор- истнууд Орлов, Загузина, Хох- лова гэгшэд муу бэшэ жэшээнүү- дые харуула. Нүхэр Хохлова 70 килограмм горючи арбилаа.

Мүн нүхэд Нимбуев, Дашин- маев гэгшэдэй бригаданууд

залуу трактористнуудай респу- бликанска мурьсөөндэ оролсоһон- ноо хойшо бараг һайн хүдэлжэ ябана.

Курбын МТС-эй тракторист Ерофеевэй бригада «Майн нэгэн» колхоздо зөөлэн хахалаагада оруулхала 360 гаран га элдүү- рилээ. Мүнөө условно трактор бүхэнөөр 80 гаран гектар элдүү- рилхэн байна. Тус бригадын чле- нүүд Чебунина, Спиридонов, В. Шурыгин, С. Шурыгин гэгшэд үдэрэйнгөө нормонуудые үргэлжэ 105—110 процент хүртэр дүүр- гэнэд. Мүн энэ МТС-тэ нүхэр Гатабаной бригадын залуу тра- ктористнууд һайнаар хүдэлмэрил- дэг болонхой. Трактористнууд Очиров, Жамбалова, Гатапова гэгшэд условно трактор бүхэ- нөөр тус тустаа 70 гаран га элдүүрилхэн байна.

Зүгөөр, тус машинно-трактор- на станцида залуу тракторист- нууд нилээдгүй олон байбашье, бүгдэ һайнаар ажалланагүй. За- рим залуу трактористнуудын үдэр бүрингөө нормонуудые 100 процент дүүргэдэггүй байха юм.

Мүн Кабанскын, Тимлюйскэ машинно-тракторна станцинуудай залуушуудай тракторна бри- гада болон трактористнууд хү- дэлмэреэ һайнаар ябуулжа ша- даагүй байһаар. «Майн нэгэн» колхоздо хүдэлмэрилдэг нүхэр Поломошпной бригадынхид нэгэ трактораа хүдэлхэ аргагүй бол- торынь эмдэжрхивэн байха юм. Эдэнэр условно трактор бүхэнөөр оройдоо 37 га элдүүрилхэн бай- ла. Нүхэр Серебренниковэй бри- гада баһал нимэрхүү байдалтай. Энэ бригадын тракторна хүдэлмэ- рийн жэлэй тусэб 644 гектар юм. Мүнөө энээнэйнгээ миин 132 гектарые элдүүрилээд байна.

Кабанскын машинно-тракторна станциин залуушуудай трактор- на бригадынхид нэгэннинишые хабарай полевой хүдэлмэриингөө тусэб дүүргэдгүй. Нүхэд Быков, Михайлов гэгшэдэй бригадын членүүд буришые муугаар хүдэл- мэрилнэ. Эдэнэрэй олонхидын үдэрэйнгөө нормонуудые дүүргэ- нэгүй.

Н. ОМБОВА.

ВЛКСМ-эй Обкомой таряшан- залуушуудай таһагай инструмтор.

Тусэбөө үлүүлэн дүүргэд, горючи арбилба

КЫРЕН. (Манай корреспон- дентхээ). Трактор заһабарилгын намар-үбэлэй тусэб амжалтатай- гаар дүүргэһэнэйнгээ түлөө рес- публикынгаа абаһан Гүрэнэй Оборонын Комитедэй дамжуулгын Улаан туг болон нүхэр Сталинай майн нэгэнэй приказда бодото харюу болгон Кыренскэ машинно-

-тракторна станциин түрүү тракторна бригада болон тракто- ристнууд хабарай полевой хүдэл- мэринүүдэйнгээ тусэбүүдые ам- жалтатайгаар дүүргэжэ байна.

Тракторист нүхэр Малановай хүтэлбэрилдэг бригадын членүүд 275 га элдүүрилхэ байһан аад,

350 шахуу гектар элдүүрилжэ тусэбөө үлүүлэн дүүргэбэ. Мүн эдэнэр 170 килограмм горючи арбилһан байна. Мүнөө тус бри- гадын членүүд полевой хүдэлмэ- рээ саашаһ амжалтатайгаар үргэлжэлүүлхээр.

А. РУДАНОВА.

Залуу плугшад!

Социалистическэ мурьсөөндэ эрхим түрүү гараһан плугшад Е. Калмынин, Е. Галсанова, Ц. Ганжурова, Ц. Харулчиева, Б. Гатынов, Ц. Доржиева, Е. Горбатых, И. Зеленский, Х. Хундакова, С. Москин

гэгшэдтэй зэргэшэн хүдэлмэрилжэ, үндэр бүтээсэ туйлагты!

СОВЕТСКО СОЮЗ
ГОТОР

Симферопольдо
митинг болобо

Крымы сүлөөлбөн ябадалда зарюулагдан митинг майн 15-да Симферопольдо болобо.

Тэрэ митинг дээрэ 4-дэхи Украинска фронтын сэрэгүүдые командалагша Арминн генерал Толбухин, ВКП(б)-гэй Обкомой секретарь нүхэр Булатов, партизанка нүхэр Одишова ба бусад үгэ хэлэнэ байна. Парата Крымэй ажалшадтай түлөөлгшэд үгэ хэлэхэдээ фашистска дарлалта-наа сүлөөлбөнэй түлөө Улаан Армида ба тэрэнэй Верховно Главнокомандалагша нүхэр Сталинда баясхалап хүргэбэ.

Нүхэр Сталинда элгээгдэхэ амаршалга угаа ехэ баяртайгаар баталагдан абтаба.

Эрхим профсоюзна
библиотекэнүүд

ВЦСПС-эй секретариат болбол 1944 оной 1-дэхи квартал соо профсоюзна библиотекэнүүдэй ябуулхан социалистическэ мүрысөөнэй дүнгүүдые бүрихдэжэ үзэбэ.

25.000 гаран номтой библиотекэнүүдэй дунда Дировскэ заводой болон Молотовой нэрэмжэтэ заводой библиотекэнүүд мүрысөөндэ илажа гараба гэжэ тоологдобо. Тэдэнэртэ ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан тугууд болон 10.000 түхэригтэ эрхим шангууд барюулагдаа. Мүн бусад бүлэгүүдэй дундааа хэдэн олон ондоо библиотекэнүүдтэ нэгдэхэ, хоёрдох ба гурбадах шашгууд үгтэбэ.

Закаменда элбэг олзотой
агнуури болоно

Закаменай аймагай олон ангуушад урдань үзэгдөөгүй амжалтануудые туйлаба. Тус аймагай эдир ангуушан Шариб Шагду-ров түсэбэй ёһоор 730 түхэригтэ ангай арна тушааха ёһотой аад, мүнөө 1.238 түхэригтэ эрхим найн арна тушаажа түсэбэ 170 процент дүүргэбэ. Мүн эрхим ангууша Пунсык Цыренов 1834 түхэригтэ арна тушаажа түсэбэ 251 процент дүүргэбэ.

С. АНОШКИН.

7.000 кубометр модо
уһаар урадхуулба

Сэлэнгын «Леспромхозой» коллектив социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо Үдэнгэ гэжэ голоор модо урадхааха хүдэлмэриэ эршэмтэйгээр ябуулжа захалба. Мүнөө 7.000 кубометр модон тус голдо оруулагдаад, Темник гэжэ голдо хүрөөд ябана. Тэрэ леспромхозой директор нүхэр Егоров июниин 1 болтор модо урадхуулха түсэбэе хүсэд дүүргэхээр мэдүүлдэ.

Б. ЦОКТОЕВ.

Түсэбэе 368 процент
дүүргэе

Сэлэнгын аймагай «Заготживконтор» (директорын нүхэр Муришев) нүхэр Сталингай приказда харюу болгон хүдэлмэрээ найнаар эмхидхэжэ малай продукциин зүйлые суглуулха апрель харынгаа түсэбэе 190 процент дүүргэбэ. Гүрэндэ уялгага ёһоор нооһо тушааха түсэбэе 368 процент дүүргэһэн байна. Тэрэшэлэн гүрэндэ нооһо худалдан абаха хүдэлмэриэ найнаар ябуулжа даалгабаряа 101 процент дүүргэбэ. Ангай арна суглуулха хүдэлмэриэ муу бэшээр ябуулна.

А. МИНЕВИЧ.

Жэл соо 492
хурьга абаба

Баргажанай аймагга энэ жэлдэ тон хүшэр ба хүндэ жэл болоо. Тингэбэшье наань Баянголой сомоной Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой ховношод хонидойнгоо хойноһоо анхарагтайгаар харууналжа ондо оруулаад, мүнөө 492 толгой хурьгадшэ абаад нэгэшье хорлодогүйгөөр тұлжүүлжэ шадаа.

Б. САМБУЕВ.

Эрхим моришон

Үүр хиралжа байна. Яруунын аймагай Баруун Ульдиригч сомоной Кировэй нэрэмжэтэ колхозой нүрэг олон мориудудай таатай зохидоор тамшаан эдэлэн, аалиханаар ногоо шэмхэлэн ишэ тишээ ябахань үглөөнэй сууряанда хонорхоноор дуулдана.

Эдэнэй хажуу талада ута хуһан урга баринхай, эмниг хурч моритой огсом залуу хубүүн хурса хөнгөө хоолойгоор талалангүй дуулана. Энэ болбол таряанажалай 1-дэхи бригадын ахалагша моришон Жамьян Доржиев гэжэ моридоо нүкиин маналгада ябуулжа байһан байгаа.

Иггэжэ нүхэр Доржиев моридойнгоо хойноһоо ололдосотойгоор харууналжа 1944 оной илалтата тарилгые түргэн болзор соо шанар найнтайгаар дүүргэхин тула оролодо.

Н. ТАМЖИТОВ.

Шэнэ курса

Баяар Улан-Удэдэ ажалшад депутатудудай сомоной соведүүдэй түрүүлэгшээрэй курса нээгдэхэн.

Тус курса сомоной соведүүдэй түрүүлэгшээрэе 3 харын программаар бэлэдхэн гаргаха юм.

13.400 түхэригтэ
найн продукци
гаргаба

Улан-Удын түмэрзамай районной промбыткомбинат (директорын нүхэр Шевченко Николай Елесевиич) нүхэр Сталингай приказда харюу болгон май харын түрүүшын декадада эршэмтэйгээр хүдэлмэрижэ 10.800 түхэригтэ, продукци түсэбэй ёһоор үйлдбэрлэн гаргаха ёһотой аад, 13.400 түхэригтэ үйлдбэрлэбэ.

Т. БУТУХАНОВА.

Алта бэдэрэг-
шэд амжалта
туйлана

«Баргузинзолото» гэжэ алтанай комбинатай хүдэлмэршэд эршэмтэйгээр ажалдажа, апрель харынгаа түсэбэе 108.4 процент дүүргэһэн байгаа.

Троицка приискын алташад харынгаа даалгабаринь 189,5 процент дүүргэжэ комбинат соогоо түрүү буури эгэлэе. Мүн Маловска прииск даалгабаряа 114,1 процент, Кедровска прииск-109,5 процент дүүргэбэд.

Е. ИВАНОВА.

Хилын саана

Англиин сэрбэсэгтэ хүсэнуудыа ударидагшадта
советскэ орденууд барюулагдаа

ЛОНДОН, майн 16. (ТАСС). Англида нуугаа СССР-эй элшэн гайд нүхэр Гусев болбол СССР-эй Верховно Советэй Президиумээр шагнагдагшадта Советскэ Союзай эрхим дээдэ сэрэгэй шагнал болохо Суворовой 1-дэхи зэргын орденуудые мүнөөдэр барюулһан байна гэбэл: имперска генеральна штабай начальник фельдмаршал Алан Брук, адмирал Джон Төвей болон английска бомбардировочно авиацине командалагша авиациин главна маршал Артур Гаррис гэгшэд болон. Мүн тэрэнэлэн Метрополиин

флордые командалагша адмирал Брюс Фрээр болон Италида байгаа союзна арминуудай главнокомандалагша генерал Гарольд Александер гэгшэдтэ Суворовой 1-дэхи зэргын орден барюулагдаһан байгаа.

Орденуудые барюулха зуураа Гусев болбол энэ шагнал гэшэ тэдэ шагнагдаһан хүнүүдэй сэрэгэй габьяануудта үгтэһэн үндэр дээдэ сэгнэлтэ болохо ба Англи болон Советскэ Союзай зэбсэгтэ хүсэнуудэй хоорондо дайшалхы хани барисаатэй байһанайль гэршэ болоно гэжэ хэлэбэ

Английска авиаци Берлиндэ довтолбо

ЛОНДОН, майн 17. (ТАСС). Английска авиациин министрестын мэдээсэхэн хэдаа, майн 16-ай һүни «Москито» гэдэг бом-

бардировшигууд Берлиндэ байһан сэрэгэй объектүүдтэ довтолбо гэнэ

Доминионуудай премьер-министрүүдэй
конференци хаагдаа

ЛОНДОН, майн 16. (ТАСС). Доминионуудай премьер-министрүүдэй конференци мүнөөдэр хаагдаба. Тус конференциин хү-

дэлмэриэ дүнгүүд тухай мэдээсэл энэ недели соо тунхатлагдаха байна.

Турцида Германи ното барюулба

ЛОНДОН, майн 16. (ТАСС). Майн 11-дэ Турциин гадаада хэрэгүүдэй министр Менеменджоглу гэгшэдэ фон Папен ното барюулһан байна. Тэрээн сооп хойр шалтагаан дурсагдана гэбэл: 1) Германида хром үгэхээ боллод байхадан Турци договороор абиһан уялганууд дүүргэнгүй эдбэбэ; 2) нейтралитэдэй зарнамудтай тааралдахагүйгөөр Турциин гаргэһан шиндхэбэри хэдаа Германи тушаа эбгүй ааш гаргаһан ябадал болоно гэбэ. Германиска правительствын зүгһөө

энэндэ зүрүү хэмжээнүүдбэ абаха баатай болгохогүйн тулада Турциин правительство өөрынгөө шиндхэбэриэ хаража үзэхэ бээ гэжэ тэрэ ното соонь хэлгэдэнэ.

Фон Папен гансахан энэ нотые өөрөө нуураараа барюулхын тулада бэшэ, харин союзнигуудай эриглэнүүдэй ёһоор Германи худар экспорт оройдоо гаргахаа болюулх гэхэч ябадлань наад ушаруулха гэжэ Анкарада бусажа эрээ юм ха гэжэ хэлсэнэ.

Италидахи дайнай ябуулганууд

ЛОНДОН, майн 17. (ТАСС). Италида байгаа союзнигуудай сэрэгүүдэй главна штаб болбол «Густавай линин» түлөө сэг үргэлжэ байлдаанууд боложо үргэлжэлһөөр гэжэ мэдээсэнэ. Каспиноһаа хойгуур байһан үндэр газарта хубилалта болоогүй. Лири гэжэ газарта ангайиска ба энэдхэг сэрэгүүд мүнөө үгэдэ дайсаные тэрэнэй эзэлээд байһан газарһаань түриһэн байна. Дайсан болбол ара таладань бэлэдхэгдэһэн шэнэ позицияудһаа

союзнигуудай сэрэгүүдэй урагшаа дабшаха ябадалые наатуулха гэжэ эсэргүүсэлтэ хэнэ. Лириһээ урдуур «Густавай лини» дээрэ дайсанай бүхы позицияудые мүнөө үгэдэ союзнигуудай сэрэгүүд эзэлэн абаба. Американска 5-дахы арминн французска болон американска сэрэгүүд довтолгоёулам дэлгэрүүлжэ «Адольф Гитлерэй лини» гэшэ дабшана. Дундада далай дээрэ байгаа союзнигуудай авиаци 1.800 дахин ниндэлгэ хэһэн байгаа.

Санжима ДОБХАНОВА

КОМСОМОЛЬСКО
ФЕРМЫН
ЗАЛУУШУУЛДА

Комсомольско фермын залуу Хаба хүсээ хайрлангуй Хонин малайнгаа түлме Харюусалгатайгаар тэнжээжэ Хорото муухай дайсанише, Хамха сохихын тулада Хүндэтэ Улаан Армидаа Хүсэ шадалаара туһалаа!

* * *

Эдир залуу комсомолцууд Эбтэй эмхитэй хүдэлжэ, Энэ жэлэйнгэе түлме Илалтатой найнаар абажа, Эзэрхэг муухай дайсанише Илажа дарахын тулада Инаг Улаан Армидаа Эдибхитэйгээр туһалаа! Баргажанай аймаг.

Ц. ЦЫРЕМПИЛОВ.

УЕЛХЭН НАМАЯ
НАНААРАЙ!

Гүнзгы Байгал далайһаа Губи сэгсэг дайдаһаа Гэрэжтэ найхан нарамни, Ганса инаг нүхэрни, Зүүдэндэ шамайгаа үзэжэ Зулгы шарайшны золгобо Зугаатай шүлэг найруулжа Захя бэшэ эльгэбэ: «Инаг гансамин мэдшн, Зүүдэндэ үзэб уншш. Үхэлтэ дайнда ороходоо Үнэн сэхээр ябаарай, Уйдаха сагай ерээ наам. Уелхэн намаяа наанаарай! Уужам арюун дайдаараа, Урасхал сарюун уһаараа Үүлтэртэ малга үсхэжэ Унага, даагаа нургажа, Алта таряагаа ургуулжа Амбаараа дүүргэжэ ябахад Амарга нүхэрни байлдааша Ябана,— гэжэ баясанаб, Сэдьхэл зүрхэм баяртад Сэнгүү хүхюун ябагдана. Үшөөл үндэр амжалтаар Туһалха дуран хүрэгдэнэ. Халуун ажалтай амилань си Дуралһан минни сэдьхэл си Үнэн шиншил наанаданам, Уелхэн намаяал наанаарайн Зэнграйн аймаг.

Даши-Дандок БУДАЖАПО

ИНАГАЙ МНИ ҮГЭНҮҮД

Түрэл найхам нотагаа Тойрон байжа харахадан Эльгэ зүрхэмни угаа Эгтээ дүүрэнэ баясахадан Арминингаа амарагы наанаар Алаг зүрхэнэ этигэлтэйл, Айсуй илалтые харахадан Ажал хэхэнэ урматый! «—Үдэрэйнгөө нормые үлүү Үлэмжэ найн шанартайгаар Түрүү амжалтые туйлахаб Тылэй гвардеец болохоб!»

гээд,

Айдар дорюун зоригтой Алтан үгэе үгэнэ, «Найдаарай, инагш, намда Найрайнгаа болзорые хүлэсгээрэй» гэхэн

Дабашагүй этигэлтэй

үгэнүүдые

Дайша зорилгыемни бадаруун

Полевая почта 15939 «Л»

Харюусалгата редактор Ц. Г. ГАЛСАНОВ.